

Kadar branje pri otroku povzroča težave in odpor

*»Knjige so seveda mrtve.
Lahko jih oživiš ali pa ne,
to je odvisno od tebe.«*

(R.Piper)

Misel R. Piperja se nadaljuje: » Branje ne sme biti golo sprejemanje. Naj bo ustvarjalno, spodbuja naj lastna doživetja, lastna dejanja.«

Ne glede na to, katero šolo otrok obiskuje, najpomembnejše bralno okolje **ni niti učilnica niti šolska knjižnica**, pač pa **vaš dom**.

Nemogoča in neuresničljiva so starševska pričakovanja, da bi prav vsak otrok postal knjižni molj, da bi samoiniciativno segal po knjigah in ob njih neznansko užival. Tako kot smo starši različni ljubitelji knjig, tako so različni v odnosu do knjige tudi naši otroci. Ne pozabimo, da smo starši ponovno model za otrokov odnos do pisane besede. Naše seganje po knjigi in bralni užitki se nezavedno prenašajo na otroke. Med priporočili za starše, kako naj svojim otrokom pomagajo razviti ljubezen do knjige in boljšo bralno zmožnost, je na prvem mestu **domač odnos do knjige**. Starši in starejši otroci v družini so seveda vzorniki, zato naj jih mlajši čim večkrat vidijo s knjigo v roki. Tudi dojenčku že lahko ponudimo v roke knjigo, seveda po velikosti in obliki primerno njemu. Otroku moramo brati ali pripovedovati zgodbe, pravljice in peti pesmice, še predno sam spregovori, saj besede in jezikovna sporočila razume že veliko prej.

Ne prehitujte z učenjem branja. Pri otroku lahko s svojim napačnim pristopom in prezgodnjo željo, da bi se naučil brati, povzročite večjo škodo kakor korist. Najbolj pomembno je, da upoštevate otrokovo naravno zorenje in dozorelost, ko lahko najhitreje in z najmanjšim naporom pridobi bralno spretnost. Otroku v starosti **6–7 let** je v tako imenovani **»zlati dobi«** za učenje branja in razvoj pisanja. Če pa se otrok iz lastne želje, zanimanja nauči branja in pisanja že prej (v predšolski dobi) ni nič narobe. Izjemne sposobnosti in spodbudno okolje sta mu to pač omogočila.

Kadar otrok ni ljubitelj knjige ali če ima odpor do branja, je prav, da se skupaj z otrokom lotite branja in tako knjigo izkoristite za druženje, bližino in skupno preživljanje časa. Z otrokom berite vsak dan. Ne glede na to, kako samostojen se vam zdi. Še vedno potrebuje vaše zanimanje in vaš čas. Vsakodnevni čas za branje nudi otroku pomemben občutek varnosti in sprejetosti. Vrednost branja otrok spozna tako, da vidi brati vas. Spoznati mora, da vam je branje pomembno in šele nato bo postalo pomembno tudi njemu. Pojasnite otroku modrost, da je knjiga lahko najboljša človekova prijateljica in da knjiga ni le hrana, temveč slaščica. Ves čas skrbite, da bo doma otrok imel čas za branje. To naj bo tih čas, ko je televizor izključen. Čas z vami. Intimni trenutki družinskega branja ustvarjajo zelo močne čustvene vezi. Z branjem lahko otroku pomagate prebroditi razvojno povzročene stiske in težave. Otroku se zelo rad poistoveti s knjižnim junakom. Iz zgodb in pravljic se nauči in spoznava, da so stvari v življenju rešljive in kako lahko kljubuje in premaga različne življenjske situacije. Če pri otroku zaznate kakšno stisko, poiščite zgodbo s primerno vsebino in jo skupaj z njim preberite, nato pa se obvezno tudi pogovorite o vsebini. To v mnogih primerih pomaga pri odpravljanju ali zmanjševanju otrokovih stisk. Prebrana knjiga nas obogati na svojstven način. Tako v doživljanju vsebine, razmišljanju, kot tudi v izražanju domišljije in sanjarjenju.

Ob skupni »bralni tišini« bo otrok začutil sporočilo prebranega s srcem. Ne bojte se, da predolgo berete skupaj z otrokom. Prisluhnite notranjemu glasu, ki vam bo nezmotljivo povedal, kdaj je vaš otrok zrel, da ga pustite samega s knjigo. Pazite le, da ne berete namesto njega, ampak skupaj z njim. Brati naj bi začeli že dojenčku v zibeli. Predšolskemu otroku se ob starševskem branju oz. poslušanju bogati besedni zaklad in širi obzorje. Hkrati tudi spodbujate njegov intelektualni razvoj in vedoželjnost. V otroku se bo slej ali prej prebudila želja, da bi sam znal brati in postal neodvisen od staršev in ostalih odraslih. Toda ne pozabite – s pridobljeno bralno tehniko otrok še ni sposoben razumeti prebranega, kaj šele čustveno doživljati ob knjigi (to lahko traja do 4. razreda ali pa še dlje). Če na tej stopnji otroku prenehate brati, ga čustveno in intelektualno osiromašite.

Mateja Petric